

Napovedovalec: Nekoč pred davnimi časi, v starem mestu Višnja Gora je živel Lukas Drnulja in njegov kozel Lisec. Njegova hiša, ki je stala sredi mesta, ni bila velika, je bila pa gostoljubna. Noč in dan so bila vrata na stežaj odprta in vsakdo se je lahko oglasil. Ta »gostoljubnost« pa je strašansko motila kozla Lisca, ki ni imel svojega hleva, ampak je bil privezan kar v veži.

Tako se je nekega dne zgodilo, da je kozel Lisec uspel odtrgati vrv in pobegnil. Čez nekaj časa se ustavi, da bi se malo spočil in v tistem zagleda zeleni vrt Andraža Slamorezca.

Kozel: Joj, samo pogledjte to lepo zelje, prelepo solato, dišečo deteljo in vso drugo razkošno zelenjavo. To so nebesa na zemlji!

(Dvigne se na zadnje noge in poželjivo gleda vrt. Nato ga poskuša podreti tako, da se z glavo zaletava vanj. Ko to ne gre, ga poskuša še preskočiti.)

Andraž Slamorezec: *(V hiši je kosilo, ko opazi kozlovo namero, pograbi burklje in v besu zdirja ven!)*

Kozel: Oooh, glej, tale prijazen gospod mi bo pa vrata odprl in me bo spustil na vrt! mee mee

Andraž Slamorezec: *(Priteče do kozla in ga hoče udariti, takrat pa vmes poseže Lukež, ki je kozla iskal in klical po vasi!)*

Lukež: Stojte, prenehajte! Moj kozel je nedolžen in nič hudega vam noče.

Andraž: Utihni, Drnulja, ti in tvoj hudobni kozel! Tožil vaju bom. Hudobna volja in zlobna dejanja so v našem mestu prepovedana.

MENJAVA SCENE/ MIZE IN STOLI ZA SODNIKE/

Pavle Zaropotaj (župan in prvi sodnik): Lukež Drnulja, ali si ti gospodar kozla Lisca, te hudobne kozlovske zveri, ki je hotela vse zelje, vso peso, korenje, česen in čebulo na vrtu Andraža Slamarezca pozobati?

Lukež Drnulja: Moj kozel je nedolžen, nič hudega ni mislil, samo s prednjimi nogami se je na vrh plota povzpel in na vrt gledal.

Pavle Zaropotaj: Dragi Višnjanje, kot veste smo že od nekdaj redoljubni in pravični, in deveta in deseta zapoved pravita, da ne smemo ničesar poželeti, kar ni naše, ampak našega bližnjega. Drnuljev kozel je pregrešno gledal čez plot, torej ga obsodimo na smrt.

MNOŽICA: Obesimo ga!

Pavle Zaropotaj: Lukež Drnulja ni nič kriv. Njega ni bilo doma, in kar je še več, on je dober nočni čuvaj. Dajmo mu pet palic po podplatih in nič več!

Starešina Žužnjaj: Zdaj bi pa še jaz nekaj povedal.

Pavle Zaropotaj: Izvoli starešina Žužnjaj! Govori!

Starešina Žužnjaj: Ko sem jaz še v sami srajci in brez hlač okoli tekal, ta čas je bilo drugače v Višnji Gori. Kaj sem hotel reči? Lukež Drnulja ni nič boljši kot njegov kozel. Le ubijmo ga, bo vsaj za naslednjič vedel, da mora svojega kozla bolje privezati.

Ljudstvo: Ubijmo ga, ubijmo ga!

Starešina Gobežal: Tudi jaz bi še nekaj rekel. Višnjanje moji bodimo iskreni, saj veste, da se zgledujemo po našem polžu. On je pohleven, celo tako hišo ima, da jo s seboj nosi, rogove ima, pa ne bode, noge ima, pa ne kolovrati naglo, ampak lepo in počasi leze. Posnemajmo našega polža, da se nam bo dobro godilo in nam bo dobro na svetu.

Ljudstvo: Tako je!

Strešina Gobežal: Odpustimo Lukežu Drnulji, ne le smrt, ampak tudi pet palic po podplatih.

Ljudstvo: Odpustimo!

Starešina Gobežel: Tudi kozlu Liscu odpustimo, on je neumen, ne ve, kaj je prav in kaj je narobe.

Ljudstvo: Pomilostite!

Pavle Zaropotaj: Višnjanje poslušajte! Kozel nima ne uma, ne pameti, zato ga ne morete na vislice obsoditi. Dajmo po kozla Lisca poslati in ga preiskati in pretipati, ali ima pamet ali ne. Lukež pojdi po svojega kozla in ga privleci pred nas.

Lukež Drnulja: Ampak saj brca!

Pavle Zaropotaj: Takoj ga privedi, to je ukaz!

(Drnulja pripelje kozla, ta se upira, nato se uleže in se popraska za vratom.)

Pavle Zaropotaj: Poglejte! Kozel je neumen, to je na dlani! Ne ve, kaj bi storil, ničesar se ne boji. Tako se obnaša tisti, ki pameti nima.

(Kozel odkima.)

Starešina Žužnjaj: Kozel ni neumen, saj ste ga videli, kako je odmajal z glavo.

Starešina Gobežel: Muho je odganjal, to je na dlani!

(Kozel brcne Pavleta Zaropotaja, se iztrga in zbeži.)

Pavle Zaropotaj: Joj, brcnil me je!

Starešina Žužnjaj: No, vidite, to je slaba kozlova vest.

Starešina Gobežel: Kdor pameti nima, tudi vesti nima.

Starešina Žužnjaj: Vprašajmo našega Višnjegorskega modreca, Flere Krivostegno, sicer se bomo še pobili.

Ljudstvo: Pobili!

Flere Krivostegno: Višnjanje, tukaj je težko soditi. Zakaj greh je storjen in ni storjen. Ko bi bil kozel zelje požrl, topli bi ga bili s palicami. In Andraž Slamorezec bi zelja ne imel. Zdaj pa kozel zelja ni pojedel. Slamorezcu ni nič škode. Je pa kozel poželjivo gledal na vrt, zato si zasluži kazen, zato naj bo po svoji senci tepen z devetimi udarci. Njegov gospodar Lukež Drnulja pa naj ta tepež gleda z zavezanimi očmi, ker je kozla slabo privezal in zato, ker mu je ušel, zato bomo pol ure s palico zamahovali nad njim.

Napovedovalec: Tako so čez štiri dni gnali Lukeža Drnuljo in njegovega kozla Lisca iz mesta ven na hrib Peščenjak, kjer so pol ure zamahovali s palico nad Lukežom in kozla Lisca devetkrat udarili po senci.

(Pavle Zaropotaj vzame kladivo in zamahne z njim.)